

faa, der langt fra vil kunne nøjes med et Tilskud af $\frac{1}{4}$ af Anlægsomkostningerne. Jeg tænker herved nærmest paa de Baner, der maas anlægges paa forfællige Steder for at fremme Fiskeriet. Det er jo en bekendt Sag, at det ikke vil blive i særlig frugtbar Egne, og at de, til hvis Fordel de skulle anlægges, nemlig Fiskerne, hvorvel de ernære sig nogenlunde godt, dog ikke ere Folk, der ere i Besiddelse enten af Ejendomme af stor Værdi eller af Formue, og derfor ikke ville kunne hde synnerligt Tilskud til Jærnbaneanlæg, hvor berettiget og nødvendigt det end kan være for deres Skyld, at saadanne Anlæg udføres. Jeg tror derfor, at det for saadanne Baner vil være nødvendigt at gaa til betydelig højere Tilskud fra Statens Side end ved de lokale eller private Baner, der i Almindelighed anlægges, og jeg antager, at et Tilskud af 100,000 Kr. pr. Mil vil være det mindste, de ville være i Stand til at nøjes med for at kunne faa deres Baner gennemførte. Det er bekendt nok, hvor stor Indflydelse Jærnbaneanlæg allerede have haft paa Fiskeriernes Udvikling her i Landet, og det er ogsaa lige saa bekendt, at der endnu er ikke saa større Fiskelejer, som ligge for langt borte fra disse gode Forbindelsesmidler, og hvor det, for at Fiskerierne kunne blive lønnende og fordelagtige og blive udviklede paa en hensigtsmæssig Maade, vil være nødvendigt, at de ved Jærnbaneanlæg kunne komme i Forbindelse med de gennemgaaende Forbindelsesmidler. Derfor vil jeg tillade mig at henstille ogsaa dette til nærmere Overvejelse.

Endnu er der en Bestemmelse i dette Lovforslag, jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, nemlig den, at de vedkommende Koncessionsløgere skulle stille Sikkerhed for, at Driften kan fortsættes. Det er jo vist nok en meget naturlig Bestemmelse, men dog en Bestemmelse, som forekommer mig at ville komme til at volde de vedkommende Koncessionsløgere betydelige Vanskeligheder, i alt Fald i mange Retninger. Man har ikke haft en saadan Bestemmelse i de fleste af de tidligere Jærnbaneanlæbe. Den eneste, hvori det er mig bekendt, at man har den, er Loven om Anlægget af Stagensbanen; deri tror jeg, at der er en saadan Bestemmelse, men der var det Tilfældet, at det var en vel situeret Entreprenør, som indlod sig paa Anlægget, og paatog sig at gennemføre Driften i en længere Arrække, og han kunde give den fornødne Garanti derfor. Naar der ikke er saadanne Omstændigheder til Stede, vil det derimod være vanskeligt at fyldestgøre denne Betingelse. Det er jo almindelig Tilfældet, at saadanne Jærnbane-

anlæg komme til Stede ved, at der hdes Tilskud fra den vedkommende Egn, og medens Behøerne i saadanne Egne ere beredvillige til at hde endog et meget betydeligt Tilskud til Anlæggets Fremme, er det sikkert, at de ere meget betænkelige ved at gaa ind paa Betingelser, som de ikke kunne overse, hvad de ikke ville være i Stand til, med Hensyn til Følgerne af, at de skulle indestaa for en Banes Drift. Under saadanne Omstændigheder vil det være meget vanskeligt at kræve, at Bestyrelserne for saadanne Baner — Bestyrelserne ville jo i Reglen være ulønnede — skulle garantere for Driftens Fortsættelse, det vilde jo føre til, at ingen vil paatage sig at administrere saadanne Baner. Jeg frygter derfor for, at det er en Bestemmelse, som vil volde en Del Vanskeligheder. Ser man hen til i det mindste de i Sjælland og Fyn anlagte private Baner undtagen Randers-Hadsundbanen, hvis Forhold man ikke rigtig sender, er der ikke nogen, der ikke har kunnet bære deres Driftsudgifter, men at de endogaa hvert Aar have kunnet give lidt Overskud ud over Driftsudgifterne. Jeg tror derfor heller ikke, at der vil være nogen Fare i den Henseende i Fremtiden. Naar Egnen er i Stand til at kunne bringe det Offer, der her kræves for at faa et Jærnbaneanlæg fuldført, tror jeg ogsaa, at Forholdene ville være saaledes, at den vil kunne bære Driftsudgifterne, naar Driften bliver ledet paa en fornuftig Maade, og man ikke paalægger for store Indstrækninger i den Henseende. Jeg tænker herved navnlig paa, at man ikke tvinger saadanne Baner ind paa at nøjes med de samme lave Takster som Statsbanerne, thi i saa Fald vil det ikke være muligt overalt at faa de tilstrækkelige Indtægter til at dække Driftsudgifterne med. Naar det erede Medlem for Københavns 4de Valgkrets (Scharling) antydede, at Nettoudbyttet i Reglen var negativt ved Privatbaner, og at man derfor let ikke behøvede at sætte Betingelser for Statens Indløsningsret til disse, saa er det dog ikke rigtigt. Jeg tror, at de fleste Privatbaner i Sjælland — jeg ved ikke, hvorledes det forholder sig med Volland — falster, det er vel ikke ret godt — bære deres Driftsudgifter. Den skiffelandske Bane kan maaske ikke en Gang bære sine Driftsudgifter, men af de andre, som jeg før har nævnt, er der ingen, der ikke er i Stand til at bære dem, og det forekommer mig derfor nok, at det kan være rigtigt at træffe Bestemmelser for Statens Indløsningsret, thi der kan være Tilfælde, hvor det nok kunde være ønskeligt for Staten at komme i Besiddelse af saadanne Baner. Det forekommer mig dog, at man kunde gaa en lille